

מסורת הש"ס

[illegible]

תורה אור השלם

1. שְׁבַעַת יי תְּהִיָּה בֵּין
שְׁנֵיהֶם אִם לֹא שָׁלַח יְדוֹ
בְּמִלְאכַת רֵעֵהוּ וְלָקַח
בְּעָלָיו וְלֹא יִשְׁלֹם:
שְׁמוֹת כֹּב י

הגהות הב"ח

(א) משנה תן לפועלי בבלע:
(ב) רש"י ד"ה ישבע עה"כ
שבעת ימים י"ז (חסר)
ההחלטה ונסת' וז' הלשון
חטוי הפירות בדלו ה"ה ה"ל
עדיין לביתו והחטוי שאל
ממנו אותו דבר יש להחמיר
בזה וז' שלא לפטרו בלא
שבעה והתוס' לקמן דקד
מח ע"א בדה"כ בעה"כ
פ' דרך ארע ע"ש: (ג) ד"ה
שס וכו' במקום מחובות
בפוגמת כתובתה מוציאה
שטר:

גליון הש"ס

מתני' ארשב"ג אם יש
עדים. עיין דר"ס פ"א
דצ"מ סוף סימן ג:
רש"י ד"ה ישבע בעד"ב
(ובו') שבעת היסת. עיין
לקמן דף מח ע"ב דרש"י ד"ה
הא שאר:

רבינו חננאל

כל הושבעין ויהי
ושבעין ולא משלמין כל
מנא לי כסאמר ולקח בעליו
שלם. מי שעליו
לשלם לו השבעין
ושבעין ונתתלין
השכיר
אמר בו נחמן אמר שמואל
תקנות בקרבותו שנו כאן
קדורה ורבו לשבעתו ו
מבעל הבית שבעתו אשכרי
כדן חיוי חרש
ומשום ובעל הבית חרוד
כפתעליו ושובת: ואמרין
וליתן ליה בלא שכורה.
ופוקרין ובעתו שו דר
להפסיק שכל
ליתן ליה בלא שבעין.
סרחת ליה מלחא: ויהי
ליה מעיקרא שניחן ורצין
בהקפא. בעל הבית שבע
כאן בידו מנות מצוית ואת
ליתן לו שכרו מקדם וננע
אמר שוכר. והשכיר שלם
ויצאו מעיקרא ויהי עליו

אחת שצוה העדות 'כו'. צ"ל שנחשד
על שצוה הפקדון שכפר ושבע על
שוא שהוא רע לשמים עליה ולא לזכר
לשבעה: חזרה לשבעה למקומה. בגמ'
צ"ל. לז"ל ישבע שבעה שוא
במיידיהם דלית בהו דלזיו משקר:
ונסאו כנאפילי. תיק העשוי למעות:
ישבע בעל הבית. (א) שצוה היסט:
כל שהפירות בידי ידו על העליונה.
ארישא פליג (ב) דקמי ישבע בעל הבית
שנתנו לו את הדינר ואתא רבי יהודה
למיימר אין שאל שבעה שאין דרך
חזוני המוכר כן להפכה ליתן את
הפירות עד שיקבל את הדינר: מעוט.

פרוטות של נחושת: כשם שאמרו.
משנה היא במסכת כתובות (דף פו.)
(א) בזמניהם שטר כתובתה ומורה שקבל
מקצתה ונמצא שאין לסמוך על שטר
כתובתה ואם טוען בעל דנתקלה
כולה לא תפסע אלא בשבועה: עד
אחד מעידה כו' ומנכסין משועבדים
ונפרעה שלא בפניו. כולוה אכס
קיימי כשם שאין אחד מאלו נפרע
אלא בשבועה כך היתומין לא יפרעו
כו' ובגמרא [ולקח מהם] מוקי ביתומים מן
היתומים: נפרעים שלא בפניו. ששלח
גט ממדינת הים: שלא פקדנו אבא.
בטעמיה: ששטר זה פרוע. שלא
אמר לנו קודם לכן: שלא מאלו בין
שטרוסיו. שובר על שטר זה: הרי בין
נשבע. שלא מאל שובר: גב' ולקח

צעלניו: רישא דקרא שצועת ה' תהיה בין שניהם ולקח צעליו את השצועה ולא ישלם הנמצע שוב כלום: **הני הלכא ניהו.** בתמיה וכו' הלכה למשה מסיני ה': **ומאן דרי חייו דו'.** בתמיה: **הי היכי דליטגרו ליה פועלים.** שאם ישבע הוא ויפסידו פועלים לא ימלא עוד פועלים למלאכתו שיגורו ממנו שהוא כופר בשכר פועליו: **כי היכי דליגריה צעל בצית.** שלא יסדוריה בתוצע שכרו אחר שקבלו: **צעה"ב על דרחיה אגרי.** פועלים כשהוא תריך להם: **שכיר נמי על דרחיה מיטגרי.** שהוא תריך למוזנות: **טורד בפועליו הוא.** שנותן שכר לכמה פועלים וכסבור שמן לזה: **ולמיצב ליה צעדים.** יתקנו אכמים שלא יתן אדם שכר לפועל אלא צעדים ושלא יבא לידי שצועה: **ולמיצב ליה מעיטקא.** ליתקן רבנן שיתן אדם לפועליו שכרן שחית עד שלא יתחילו במלאכה ואם תבע לערב לא יעול כלום ולא תהא שם שצועה: **שניהם רואים בהקפה.** צעה"ב פתמים שאין מנזיות לו מעות שחריט ופועל שלא יוציא המעות עד הלילה לפרנסתו:

ל שבועת העדות צין שנחשד
קק: ואפי'. נחשד על שבועת
ת אעפ"כ הוא נפסל על ידה
מפרש לה: ריזד אלו ואלו

⁶ אחת שבועות העדות ואחת שבועות הפקדון
⁷ ואפילו שבועת שוא היה אחד מהן משחק
בקוביא ומלוה ברבית ומפריחי יונים וסוחר
שביעית שכנגדו נשבע ונוטל * היו שניהן
חשודין חזרה השבועה למקומה דברי רבי
יוסי רבי מאיר אומר יחלוקן והחנוני על
פנקסו כיצד * לא שיאמר לו כתוב על פנקסי
שאתה חייב לי מאתים וזו אלא * אומר לו תן
לבני סאתים חמין תן לפועלי * סלע מעות
הוא אומר נתתי והן אומרים לא נטלנו הוא
נשבע ונוטל והן נשבעין ונוטלין * אמר בן
נגס כיצד אלו ואלו באין לידי שבועת שוא
אלא הוא נוטל * שלא בשבועה והן נוטלין
שלא בשבועה אמר לחנוני תן לי דינר
פירות ונתן לו אמר לו תן לי אותו דינר אמר
לו נתתיו לך ונתתו באונפלי * ישיבע בעל
הבית * שנתן לו את הדינר אמר לו תן לי את
הפירות אמר לו נתתים לך והולכתם לתוך
ביתך * ישיבע חנוני * רבי יהודה אומר כל
שהפירות בידו ידו על העלוונה אמר לשולחני
תן לי דינר מעות ונתן לו אמר לו תן לי את
הדינר אמר לו נתתי לך ונתתו באונפלי *
ישיבע בעל הבית נתן לו את הדינר אמר לו
תן לי את המעות אמר לו נתתים לך והשלכת
לתוך כיסך * ישיבע שולחני רבי יהודה אומר
אין דרך שולחני ליתן איסר עד שיטול דינר
כשם שאמרו * ההפוגמת כתובתה לא תפרע
אלא בשבועה * ועד אחד מעידה שהיא
פרועה לא תפרע אלא בשבועה * מנכסים
משועבדים ומנכסי יתומים לא תפרע אלא
בשבועה * והנפרעת שלא בפניו לא תפרע
אלא בשבועה * וכן היתומים לא יפרעו אלא
בשבועה * שבועה שלא פקדנו אבא ולא
אמר לנו אבא שלא מצינו בין שמרתיו של
אבא ששטר זה פרוע ר' יוחנן בן ברוקה אומר
אפי' נולד הבן לאחר מיתת האב הרי זה
נשבע ונוטל * א"ר שמעון בן גמליאל * אם
יש עדים שאמר האב בשעת מיתתו שטר
זה אינו פרוע הוא נוטל שלא בשבועה
* ואלו * נשבעין שלא בטענה השותפין
והאריסין והאפוסטרופין והאשה הנושאת
והנותנת בתוך הבית ובן הבית אמר לו מה
אתה טועני רצוני שתשבע לי חייב * חלקו
השותפין והאריסין אין יכול להשביעו
* נתגלגל לו שבועה ממקום אחר מגלגלין
עליו את הכל * והשביעית משמטת את

גְּדוּלוֹת מִבֶּעַל דַּאיבָא קטנות. תימה ללא דייק הכי צפרק השולח (גיטין 97 לו.) ללמד רשב"ג תקנה גדולה התקינו שהיו העדים מפרשין שמומיהן בגיטין כו' וזהגחול קמא (ב"ק 77 דף ע:) א"ר הקין כו' ו"ל דהתם קרי ליה גדולה לפי שהיה בה לורך גדול והכא דייק מדלמד שנו כאן: **עֲקָרוֹה רבנן** שבועה מבע"ל הבית. אף על גב דכופר הכל פטור ללא תקנה שנועת היסמ על צימ"מ נמנן מ"מ על צעל הבית שיימך טפי ועוד דלפיליו צמודה במקלם שצויה אשכרי:

בעל הבית מרוד בפועליו. ולא פלוג בין פועל אחד ליש לו פועלים הרבה וזירושלמי קאמר עסקיו מרובין: **וניתר** י"ה ברא שבועה. וא"ת ולא יהא זרי של בעל הבית אלא כאיני יודע והניחא למ"ד בשאול (דף ק"ט) זרי עדיף אלא למ"ד לא זרי עדיף אמאי וי"ל דהוי כמנה לי בידך והלא אומר איני יודע אם החורטיו כך דחייב לכ"ע כדמוכס בהגול בתרא (ב"מ דף ק"ט). וא"ת אכתי אמאי יתיב ליה בלא שבויה וכי אי אפשר להיות בשום פעם שיהיה זרי שלו טוב דפעמים יהיה כדבריו דהא רזי יהודה לא מייחבא אלא בהודאה מתקפת וי"ל דהיינו דרבי יהודה לא חשיב לגמרי כאיני יודע רבנן מיהא חשבי ליה כודאי שכן: **כרי** ה'תים דעתו ש"ל בעל הבית. הכא ודאי שהוא עומד וזוח שפרע שייך תקנה כדי להפסיק דעתו אבל כההיא להגול בתרא (שם) דקאמר איני יודע אם החורטיו כך אינו צריך לתקן:

(ב') דבורים אלו שייכים לקמן (ע"פ)
אפילו קצין נמי. וא"ת והא ה"ל
כאני יודע אם גולמין
דפטרי רב נחמן ורבי יוחנן בהבזל
בתרא (ספ) ובהשואל (ב"מ דף 15:) וי"ל
דהתם לא מודה מדיי אבל הכא
שמודה במקטת ה"ל כמנה לי בידך והלא
אומר אין לך בדי אלא נ' ונ'
ידעוהו להמרינו התם מותר שאני יכול
לישבע משלם: **קציצה** ודאי
מידבר דבירי אינשי. לא קאמר
המע"ה ואי לא מייתי ראייה מפסיד
אלא ישבע צעה"כ ויפסיד אומן כדאמר
לקמן ואו"ת ולישבי ליה כגון ששכרו
שלא צעדים ונאמן מתוך שיכול לומר
לא שכרתין מעולם כדאמר' בסמוך
וי"ל דשאני הכא דמודה במקטת לא
היה יכול להעיד ולכפור הכל אי נמי
דלקמן מוקי לה בשכרו צעדים
דמויא דרשא:

זין ולא משלמין ^סמגלן דאמר
 זין כו': מאי שנא שכיר דתקינן
 באן הלכות הני הלכתא גניחו
 אלא אמר רב נחמן אמר
 אשכיר משום כדי חייו משום
 שכיר ושקיל כי היכי דאיתגרון
 יוגריה בעל הבית בעה"כ על
 הוא וליתב ליה בלא שבועה
 מעיקרא שניהן רוצין בהקפה

[illegible]

עין משפט
נר מצוה

ו' א מ"י פ"ג מהלכות טוען
הלכה ד סמג עשין זה
טוש"ע חו"מ סימן כג סעיף
:1

ז ב מיי פט"ו מהלכות מלוה
הלכה ה סמג עשין ד'
טוש"ע חו"מ סימן לא סעיף
א:

ח ג ד ה ו ז ח ט פ"כ מהל'
מכירה הלכה ח ט סמג
עשין פז טוש"ע חו"מ סימן
לא סעיף ט:

ז מ"י פט"ז מהלכות
 אישות הלכה יד ופי"ד
 מהל' מלוה הלכה א' קמג
 עשין מח וקסמן לה טוש"ע

אה"ע ס"י לו סעיף ז וטו"ש"ע
 חו"מ סימן פד סעיף א:
 י ה מ"י פ"ד מהל' מלוה
 הלכה א ופט"ו מהלכות

אִישׁוֹת הִלְכָה טוֹ סָמָג שֶׁם טוֹר
שׁו"ע אה"ע שֶׁם סַעִיף ח
וּטוֹש"ע חו"מ שֶׁם סַעִיף ה':
י"א ט מ"י צה"ל מְלוּוֹה שֶׁם

וזהלכות אישות שם הלכה
כ סמג שם טור שו"ע אה"ע
שם סעיף ט וטור שו"ע חו"מ
סימן קיד סעיף ד:

יב י מיי' צהל' מלוה שם
וצהל' אישות שם הלכה יט
סמג שם טור שו"ע אה"ע שם
סעיף א וטור שו"ע חו"מ

סימן קח סעיף יז:
יג ב מ"י צהל' מלוה שם
וצהל' אישות שם הלכה טז
סמג שם טור שו"ע אה"ע שם

סעיף י' וטו"ש"ע חו"מ סימן
קו סעיף א':
יד ל ב מי' פ"ז מהל'
מלוה הלכה א' ב סמג עשין

כל זה טור שר"ע חז"מ סימן
קח סעיף ה':
בזו נ מיי פ"ט מהלכות
שותפין הלכה א סמג עשין

פז ס ע מ״י שם הלכה ז
בכתובות פ”ט דף קיא[:
סעיף א] וברב אלפט עוד
פז טו”ע חו”מ סימן נג

סמג סט סור סו"ע סט
סעיף ו:
י"ז פ מ"י פ"ט מהלכות
שמיטין הלכה [ו] ז סמג
י"א סמג סו"ע סו"ע סו"ע

סו סעיף ו:

מוסף רש"י

השבוּעָה. מי שְׁהִיָּה לוֹ חֲצִירוֹ חַיִּב שְׂבוּעָה וְהוּא חֲשׂוֹד עַל הַשְּׂבוּעָה שֶׁנֶּחֱמָא שְׁמִירָא

בשצעותו, שנקבדו נשצע ווטל
(ב"ק קה:). רחנוני על
פנקסו. שכותב צו הקפותיו,
כד צוויי פלוגי למת לפועליו

ונתתי להם והם אומרים לא נטלנו, שניהם נשבעין ונוטלין הימנו (כתובות 19:). והוא אומר לא נטלתי. והעדים

ראו שילא והכלים תחת כנפי
טליתו ולא ידעו מה (שם).
לא שיאמר לו כתוב על
פניהם ב'ו'. אלא בזמן שיש

רגלים לדבר, שבעל הצית
מודה שאמר לו תן כו' (לקמן
מ:). תן לבני סאתים
חטיף. ועלי לשלם (ב"מ ב:).

תן לפועלי בסלע מעות.
שאתי חייב בשכרם ועלי ליתן
קלע (שם). הוא אומר נתתי
בר'. ושיניהם תוצעים את צעל

הבית (שם). הוא נשבע ונוטל כו'. שניהם נשבעים ונוטלים מצעל הבית (שם) דאמר ליה (חטוי) פועלים לא

מהימנו לי בשבועה את
האמנתינהו, דלא אמרת לי
בקהדי הב להו וכן פועלים
אמרי ליה לא מהימן לן חנוני

כִּי־לֹא הָיְתָה כְּתוּבָתָהּ אֵלֶיךָ וְזוֹ
יָמִין בְּשָׂבוּעוֹת (מֵאֵל). דְּמַשְׁבְּעִין
פְּרַעַת שְׁלֹשׁ צַפְיִיו כּוֹלְהוּ מִשּׁוֹם
שֶׁנֶּאֱמָר (כֹּה): וְאֵלֹו נִשְׁבַּעִין שְׁלֹא

וְיִפְּלוּגְתָּא דַּתְנָאִי הִיא בְּמַסְכַּת (שם). נַתְּגַלְגַּל לֹו שְׁבוּעָה. חֲכָמִים בְּנֻשְׁצֵעִין וּוְטָלִין דְּשָׁכִיר מִי שֵׁשׁ עָלִיו לְשֹׁלֵם הוּא נֻשְׁצֵעַ,

אריך לפועלן על כרחו שוכרם
א שזועה (שם). טריחא ליה
א יפלו ממנו (שם).